

Styczeń 2003

Numer 1 (63)

W tym numerze:

Chronologia dziejów	1
Lata 1900-1918	1
Kalendarium cz.II	3
Kronika służby zdrowia	4
Wycinki ze starych gazet	6
Stare widokówki	8

Chronologia dziejów

2002 cd.

Z dniem 31 grudnia miasto wystąpiło ze Związku Gmin Książęcych (uchwała Rady Miejskiej nr IV/24/02),

W wyniku reorganizacji Miejskiego Centrum Sportu i Rekreacji powstał Ośrodek Sportu i Rekreacji (Uchwała Rady Miejskiej nr VI/70/03)

Miasto stara się przeciwdziałać dużemu bezrobociu.

W miesiącu styczniu 100 osób rozpoczęło pracę w ramach robót publicznych.

Fragment „Chronik der Stadt Freiburg in Schl.”
1220 - 1937r.

Tłumaczenie własne.

Lata 1900 - 1918

Świebodzice w dwudziestym wieku.

Stare widokówki

Widokówki udostępnił Pan Wojciech Orzel

1900

Miasto tworzyło fundusz do urządzenia miejskiej łaźni.

W sierpniu położono kamień węgielny pod budynek Domu Stowarzyszenia Katolickiego.

20 września rozpoczął swoją pracę w Świebodzicach proboszcz Hoffmann, który był dotychczas proboszczem w Starym Zdroju.

Pełznica liczyła 4104 mieszkańców.

1901

10 stycznia, w godzinach nocnych odczuwane było mocne trzęsienie ziemi.

Wiosną w Cierniach poświęcono nowo założoną szkołę katolicką.

Właściciel garbarstwa A. Rinke był mianowany honorowym obywatelem Świebodzic.

6 maja kardynał metropolita Dr Kopp udzielał tu sakramentu bierzmowania.

Niezwykły jubileusz mogła świętować we wrześniu pewna pani z Pełznicy, która aż 75 razy była matką chrzestną.

1902

Burmistrz Honsberg ponownie został wybrany na 12 letnią kadencję.

4 czerwca odwiedziła państwa w zamku Książ, dziedziczna księżna saska Meiningen, najstarsza córka cesarza Fryderyka.

26 maja przedłożono projekt nowego przytułku dla dziewcząt – małoletnich przestępczyń. Koszt budowy szacowano na 110 tys. marek

Pełznickie kółko śpiewacze obchodziło 25-lecie swojego istnienia.

1903

Szkoła Realna została przeistoczona w Wyższą Szkołę Realną.

W Olszanch, właściciel ziemski Kügler dostał się pod zaprzęg wołowy i zmarł z powodu doznanych obrażeń.

Istniejący od 1337 roku świebodzicki cech piekarzy, cukierników i piernikarzy, w dniu 26 lipca uroczystie świętował poświęcenie sztandaru. Jednocześnie odbywał się tu 12 Śląski Dzień Piekarzy.

4 sierpnia odbyło się poświęcenie nowego przytułku dla dziewcząt – małoletnich przestępczyń.

Katolicki kościół otrzymał od dobroczyńcy 3 kolorowe witraże.

Świebodzickie i Pełcznickie Towarzystwo Gimnastyczne wprowadziły gimnastykę dla kobiet.

29 lutego burmistrz miasta Honsberg świętował 40 rocznicę pełnienia funkcji w Świebodziach.

Do sfinansowania budowy różnych ulic, miasto zaciągnęło pożyczkę w wysokości 120 tys. marek.

Szkółki Berndt w Cierniach świętowały 50 – lecie swojego istnienia.

1904

1 marca otwarto w mieście filię Banku Rzeszy.

Podjęto decyzję o budowie przy Friedrichstrasse łaźni, na którą bezimienny ofiarodawca przekazał sumę 20 tys. marek, a panna von Kramsta 10 tys. marek

Świebodzickie Fabryki Zegarów - Spółka Akcyjna, posłały swoje reklamówki do Kamerunu. 12 letniemu murzyńskiemu chłopcu tak bardzo się one podobały, że napisał nawet list do firmy.

MGV „Germania” w Pełcznicy obchodziła uroczystości swoje 25- lecie istnienia.

Książę Joachim Albrecht Pruski, syn księcia panującego Brunszwiku, bawił w Książu.

1906

Burmistrz Honsberg w dniu 1 kwietnia odszedł na emeryturę. Jego następcą został Feliks Nürnberg, dotychczasowy drugi burmistrz Szczawienka.

1 sierpnia otwarto publiczną łaźnię miejską.

We wrześniu bawiły z odwiedzinami w zamku Książ koronowane głowy: księżna Grecji i księżna Rumunii.

Dla Wyższej Szkoły Żeńskiej przy Friedrichstrasse był wznoszony nowy budynek.

Przy tej samej ulicy tworzone również salę gimnastyczną.

Główny dyrektor Gärtner (Spółki Śląskiego Przemysłu

Łniarskiego – przedst. Kramsta) otrzymał tytuł „Królewskiego Radcy Handlowego”.

Duże nieszczęście (doszczętny pożar) dotknęło w grudniu II Zakład (wyrób opraw) Spółki Akcyjnej Świebodzickich Fabryk Zegarów.

1907

Pastor prim. Repke powołany został na superintendenta obwodu brzeskiego do Michelau koło Brzegu. 15 kwietnia w przytułku dla dziewcząt – małoletnich przestępczyń, objął swoje stanowisko nowopowołany duchowny, pastor Treutler.

W Książu odbywał się pierwszy „Przełajowy Bieg” w którym brali udział oficerowie najróżniejszych pułków.

Pod koniec listopada odbyło się uroczyste przekazanie szkole powszechnej sali gimnastycznej i otwarcie remizy strażackiej.

1908

Fabryka Zegarów z powodu pogorszającej się koniunktury musiała skrócić czas pracy.

W tym, a także w następnym roku budowano szosę od gospody „Pod Złotym Krzyżem” w Pełcznicy aż do szosy Milikowice – Mokrzezów, a także wielki most w Dolnych Cierniach. Już cztery lata przedtem wykonano żwirowana nawierzchnię od szosy Strzegomskiej do Olszan.

Były tworzone piękne urządzenia na Górze Szubienicznej.

1909

W Milikowicach pewna pani stała się nagle obłąkana, jak jej mąż został aresztowany z powodu przestępstwa przeciwko obyczajności.

Rozpoczęta została przebudowa świebodzickiego ratusza.

Kramsta rozpoczął w rynku budowę nowych domów. Książę Pleß za sumę 560 tys. marek kupił grunt „Koronny Uzdrawiska (jak wiadomo, dom rodzinny poety Gerharta Hauptmanna)”.

1910

W styczniu, wraz z małżonką bawił w Książu następca tronu.

Zakończona została przebudowa świebodzickiego ratusza.

Na kilku ulicach został ułożony bruk.

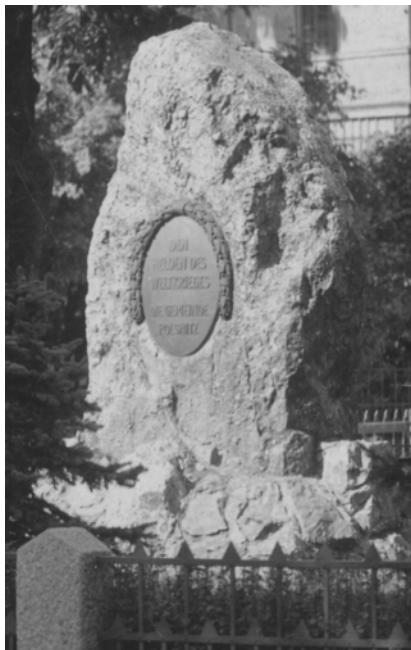
1911

Panna Maria Kramsta ofiarowała na budowę miejskiego szpitala sumę 45 tys. marek.

Radny Bartsch został mianowany „Najstarszym Miejskim”.

Po wschodniej stronie parku Kramsta zakładane były ogródki działkowe z altankami.

Poświęcona została nowa strzelnica. Istniejąca od 12 lat Fabryka Zegarów „Urania” w Pełcznicy wykonała w listopadzie 100 tysięczny mechanizm zegarowy.

1912

Kościół ewangelicki otrzymał do posługi duszpasterskiej trzeciego duchownego.

Kosztom 23 tys. marek brukowano ulicę Kolejową aż do Friedrichstras-

se.

W Książu zostały podjęte czynności zmierzające do większej jego przebudowy.

Biskup – sufragan Augustyn w dniu 15 maja bierzmował wiernych w parafii katolickiej.

W dniu 2 grudnia objął stanowisko dyrektora Wyższej Szkoły Realnej dr Franz Mühlenpfordt.

1913

Władze miejskie podejmowały ponownie próby, aby Świebodzice stały się znów miastem garnizonowym. W Pełcznicy odsłonięto pomnik dla poległych żołnierzy.

Największym zaś wydarzeniem było to, że we wrześniu w otoczeniu Świebodzic odbywały się manewry wojsk cesarskich. Oprócz cesarza bawiły tu następujące osobistości: hrabia Zeppelin, minister wojny generał – porucznik Falkenhayn, szef sztabu generalnego generał Moltke, feldmarszałek Haeseler, generał von Woyrsch, król saski oraz król i następca tronu Grecji.

1914

Cesarz, jesienią tego roku, podczas planowanego pobytu w Szczawnie, zamierzał odwiedzić księcia von Pleß. Wybuch wojny światowej przeszkodził mu nie tylko w tym zamiarze. Ważniejsza bez porównania była walka o niepodległość. Starzy i młodzi spieszyli do broni. Małe lokalne zdarzenia zostały przysłonięte wielkimi zdarzeniami.

1915

Przejście od starego do nowego roku tym razem było tylko symboliczne. Cicho i bez hałasu, lecz z dostojną powagą był obchodzony początek roku. Czas wojny odcisnął swoje piętno. Gorliwie zbierano datki dla Czerwonego Krzyża. Dla rannych żołnierzy urządzono związkowy lazaret.

Zaciągnięto pożyczkę wojenną. Na polu chwały zostawali liczni ojcowie i synowie naszej ojczyzny.

Zaszczytne odznaczenia były także dowodem bohaterstwa synów naszej okolicy.

1916

Nadzieja, że pożar światowy w tym roku skończy, nie spełniły się. Przeciwnie, pochodnia wojny rozpałała się coraz bardziej. Ceny żywności idą w górę, potrzeby rosną, jednak nasi żołnierze pełnią przy granicach wierną wartę, z godziny na godzinę dając dowody swego bohaterstwa. W morzu mało znaczących spraw ugrzęzną w wojennych latach, wystarczające w normalnym czasie, a zwielokrotnione przez wojnę konieczne lokalne środki.

1917

Z nie zmniejszającym się, strasznym okrucieństwem toczy się dalej wojna. Machina wojenna jest w ruchu. Przed nieprzyjaciółmi bronią ojczyznę nasi żołnierze.

1918

W nieugiętym obowiązku wierności stoją nasi żołnierze na frontach całego świata.

9 listopada wybucha czerwona rewolucja. Jak żołnierze niemieccy odnosili się do tej sprawy, opisał Adolf Hitler w swojej książce „Moja Walka”

Zostało podpisane zawieszenie broni.

W „Mojej Walce” mówi Adolf Hitler: Tysiąclecia przeminą, ale nikt i nigdy nie będzie mógł mówić o bohaterstwie bez wspominania niemieckiego żołnierza wojny światowej. Wtedy uwidoczni się z welonu przeszłości, z wnętrza żelaznego frontu, nie trzęsący się, ale nieustępliwy, hełmu stalowego pomnik nieśmiertelności. Dopóki jednak Niemcy żyją, rozważają oni, że to niegdyś synowie ich ludu byli.

Zdjęcie nieistniejącego pomnika poległym żołnierzom wzniesionego w 1913 roku przez mieszkańców Pełcznicy udostępnił Pan Marek Mikołajczak

Kalendarium

(z uwzględnieniem zabudowy architektonicznej miasta) cz.II

1852 - Budowa nowego odcinka linii kolejowej ze Świebodzic do Wałbrzycha.

Ulice i place miasta otrzymują oznaczenia (nazwy) na blaszanych tablicach, a także przypuszczalnie domy nową numeracją.

Miasto ma 5.246 mieszkańców, posiada 294 domy prywatne, 9 fabryk, młynów itp., 122 stajni, stodoł i szop, ratusz, kościół ewangelicki i katolicki, 2 szkoły ewangelickie, szkołę katolicką, dwa domy na rynku - mieszkanie pastora i rektora, Dom Strzelecki (Schiess - und Gasellhaus), około 100 sklepów, jedną firmę handlową - Kramstów (Gustaw, Eduard i

Hugo), drukarnię książek, 7 gospód I klasy, 11 gospód II klasy, 10 szynków i restauracji, 291 rzemieślników.

Kramstowie posiadają w mieście 4 fabryki (Tkalnię lnu z trzema maszynami parowymi na 100 krosien, zatrudniająca ok. 1000 robotników. Zakład maszyn budowlanych - zatrudniająca 62 robotników. Fabrykę krochmalu - zatrudniająca 20 robotników. Fabrykę apretury - zatrudniająca 69 robotników).

1860 - Świebodzice stają się miastem garnizonowym.

1861 - Wzniesiony zostaje lazaret dla garnizonu i urządzony plac ćwiczeń na dawnym wzgórzu szubienicznym.

1865 - Wszczęto prace nad założeniem gazu.

1869 - Ukończono budowę nowego dworca kolejowego.

1871 - Zakłady przędzalnicze i tkalnie Kramstów przejmuje Spółka Akcyjna Śląskiego Przemysłu Lniarskiego z siedzibą we Wrocławiu.

1872 - Położono kamień węgielny pod budowę nowej szkoły ewangelickiej (ul. Świdnicka).

1873 - Według sprawozdania Izby Handlowej w Świdnicy, w Świebodzicach było 5 fabryk zegarów zatrudniających 1040 pracowników.

1874 - Nastąpiło uroczyste położenie kamienia węgielnego pod budowę nowego Domu Strzeleckiego. Właściciel dóbr rycerskich Eduard von Kramsta nakazał budowę szpitala i przekazał je w użytkowanie miastu jako dar.

1877 - Maria Kramsta ufundowała przedszkole miastu i na pamiątkę tego dawną ulicę Koszarową (Kasernenstrasse) nazwano „Marienstrasse”, obecnie Piłsudskiego.

1878 - Ukończono budowę gmachu sądu (ul. Świdnicka).

1884 - W miejscu dawnej kopalni wapna zorganizowane zostaje miejskie kąpielisko otwarte - obecnie zw. „Warszawianka”.

1889 - Ulica, przy której wzniesiony został Dom dla Dziewcząt, zostaje nazwana na cześć zmarłego króla - „Wilhelmstrasse” (ul. Wolności), a nowo wytyczona ulica, przy której wzniesiono Dom Związku Ewangelików - „Friedrichstrasse” (Aleje Lipowe).

1891 - Zostaje wzniesiony ewangelicki dom parafialny (róg Rynku i ul. B. Prusa).

1892 - Podjęto działania celem przeniesienia do Świebodzic zakładu zdrowotno - pielęgnacyjnego dla całej prowincji. W tym celu zostały zakupione tereny koszar zlikwidowanego garnizonu (Provinzial-Heil-und-Pflegeanstalt).

1893 - W dawnych koszarach umieszczony Zakład zostaje rozbudowany i ukończony.

Poświęcony zostaje nowo wzniesiony na Nowym Targu pomnik wojenny (1864, 1870/71), na obecnym Placu Legionów Polskich.

1894 - Zakład Pielęgnacyjny Prowincji zakupił sąsiadującą z Zakładem ziemię przy ul. Piłsudskiego. W miejscu kładki kata zbudowano most na Pełcznicy (ul. Piaskowa).

1900 - Położono kamień węgielny pod budowę Domu Związku Katolików (ul. Wolności 13).

1902 - Wzniesiono Zakład Opieki dla Kobiet, oraz Sierociniec (ul. M. Skłodowskiej - Curie).

1905 - Uzgodniono budowę Zakładu Kąpielowego (Łaźni) przy Alejach Lipowych.

1906 - Wzniesiono nowy budynek dla średniej Szkoły dla Dziewcząt przy Alejach Lipowych oraz halę sportową na tejże ulicy.

1907 - Uroczyste przekazanie szkole powszechnej nowo wzniesionej hali sportowej.

1909 - Kramsta podejmuje budowę nowego budynku

na Rynku (?).

1911 - Dokonano poświęcenia nowej strzelnicy.

1912 - Wybrukowano ulicę Kolejową na odcinku do ulicy Lipowej.

1926 - Odnowiono ratusz.

1930 - Sporządzono plan urbanistyczny nakreślający kierunki rozwoju miasta.

1961 - Zaczęto proces przyłączania wsi Ciernie do miasta

Kronika Służby Zdrowia

Ochrona zdrowia jest jedną z najważniejszych sfer usług świadczonych wobec człowieka. W miarę napływu osadników do miasta tworzenie placówek służby zdrowia stało się zadaniem priorytetowym. Już w roku 1945 uruchomiono Ośrodek Zdrowia i Izbę Położniczą przy ul. Świdnickiej 23. W 1962 roku izbę położniczą przeniesiono do innych pomieszczeń przy ul. Aleje Lipowe 15. Sprawą ogromnej wagi było jednak zabezpieczenie dla zwiększającej się liczby ludności ochrony szpitalnej. Wiel-

letnie starania zostały uwieńczone sukcesem.

Szpital w Świebodzicach o 120 łózkach oddany został do użytku w 1964 roku. Mieścił się on w jednym wyremontowanym budynku, zniszczonym jeszcze podczas działań wojennych. Powstały wtedy:

- oddział położniczo – noworodkowy o 28 łózkach,
- oddział wewnętrzny o 32 łózkach,
- oddział chirurgiczny o 60 łózkach,
- blok operacyjny o dwóch salach,
- laboratorium szpitalne.

W dniu 22 lipca 1971 roku oddano do użytku drugi budynek szpitala z równoczesnym dokonaniem zmian usytuowania poszczególnych oddziałów.

Utworzono wtedy następujące oddziały:

- oddział położniczy o 27 łózkach,
- oddział ginekologiczny o 23 łózkach,
- oddział wewnętrzny o 62 łózkach,
- oddział chirurgiczny o 54 łózkach,
- oddział dziecięcy o 42 łózkach,
- oddział laryngologiczny o 28 łózkach
- laboratorium, blok operacyjny i sale fizykoterapii.

Utworzono ponad to dodatkowy oddział noworodkowy o 37 łóžeczkach noworodkowych. Łącznie w 1971 roku uruchomiono 236 łóžek szpitalnych, które służą społeczeństwu do dnia dzisiejszego*. Szpital otrzymał wówczas nazwę Szpitala Powiatowego im. dr. Jana Mikulicza w Świebodzicach ul. Pstrowskiego 1. Był on samodzielną jednostką organizacyjną, podlegającą funkcjonalnie Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, Wydział Zdrowia w Świdnicy.

1 października 1973 roku w związku z etapem reformy podziału administracyjnego państwa, w Świebodzicach utworzono Zespół Opieki Zdrowotnej. W skład Zespołu weszły dotychczas działające na terenie miasta Świebodzice, na zasadzie własnego rozrachunku i samodzielnej działalności następujące jednostki:

- Szpital Powiatowy im. dr. Jana Mikulicza przy ul. Pstrowskiego nr 1,
- Przychodnia Powiatowa przy ul. Aleje Lipowe nr 1 i 15,
- Pogotowie Ratunkowe przy ul. Aleje Lipowe nr 1,
- Ambulatoria Zakładowe z terenu miasta Świebodzice,
- Żłobki działające w mieście przy zakładach pracy.

W momencie powstania Zespołu Opieki Zdrowotnej dotychczasowe jednostki świebodzickiej służby zdrowia otrzymały następujące nazwy, obowiązujące do dziś:

- Szpital Rejonowy im. dr. Jana Mikulicza w Świe-

bodzicach,

- Pomoc Doraźna w Świebodzicach,
- Przychodnia Rejonowa w Świebodzicach,
- Przychodnie Przychodniowe zakładów „Klimator”, Dolnośląskiej Fabryki Mebli, ZAE „Mera-Refa”, ZZSD „Predom-Termet”,
- Przychodnie Międzyzakładowe: ZPO „Rafio” z zakładem „Defalin”, ZPL „Silena” z „Jodłownikiem”,
- Żłobki zakładowe: ZPL „Silena”, ZPO „Rafio”, ZZSD „Predom-Termet”.

Ważniejsze przedsięwzięcia dokonane współcześnie w Zespole Opieki Zdrowotnej na terenie miasta Świebodzice nastąpiły od 1977 r.

W 1977 roku oddano do użytku:

- pawilon administracyjno – biurowy typ „Namyśłów” o powierzchni użytkowej 560 m². W obiekcie tym ulokowano całość administracji Zespołu w tym szpitala, archiwum i magazyny,
- wymieniono instalację telefoniczną wraz z centralą, w całym szpitalu,
- utworzono nowy dział fizykoterapii w szpitalu,
- wyremontowano gruntownie i wymieniono sprzęt na oddziałach: położniczym, ginekologicznym i noworodkowym.

W 1978 roku oddano do użytku:

- nowy żłobek przy ul. Parkowej nr 2 w budynku adaptowanym z willi mieszkalnej. W żłobku przebywa dziennie 60 dzieci od 1 do 3 lat,
- nową pracownię rentgenowską w szpitalu wraz z wyposażeniem,
- przeprowadzono remont kapitalny budynku przychodni rejonowej przy ul. Aleje Lipowe nr 1, w wyniku czego utworzono nowe estetyczne i trwałe gabinety lekarskie tj.:

1) poradnię zdrowia psychicznego,

2) poradnię przeciwalkoholową,

3) poradnię neurologiczną.

Efektom pracy było także umieszczenie w nowych estetycznych pomieszczeniach poradni chorób płuc, chirurgicznej, laryngologicznej, okulistycznej, gabinetów zabiegowych, pracowni rentgenowskiej i Pogotowia Ratunkowego.

- wyremontowano i unowocześniono cały dział żywieniowy chorych w szpitalu.

W 1979 roku :

- poddano kapitalnemu remontowi i wymianie wyposażenie w oddziale dziecięcym i wewnętrznym szpitala. W wyniku przedsięwzięcia pacjenci otrzymali piękne oddziały wraz z nowym wyposażeniem,
- wyremontowano i powiększono pralnię szpitalną, zwiększono przy tym ilość pralnic.

W latach 1977-79 nastąpił poważny przyrost specjalistycznego sprzętu medycznego oraz technicznego, który gwarantuje właściwą i bezawaryjną pracę szpi-

tala. Oto najważniejsze i niektóre z nich:

1977 rok

- aparat rtg,
- sprzęt do działu fizykoterapii,
- wyposażenie bloku porodowego,
- wyposażenie oddziału noworodkowego.

1978

- wyposażenie bloku operacyjnego,
- wyposażenie oddziału wewnętrznego w aparat kardiologiczny i kardiomonitujący,
- wzrost ilości karetek pogotowia o 1,
- wymiana 50% łóżek na specjalistyczne, nowoczesne,
- wyposażenie kotłowni szpitalnej w nowy sprzęt i urządzenia.

1979 rok

- wyposażenie oddziału dziecięcego,
- wzrost ilości karetek pogotowia o 1
- wyposażenie pralni szpitalnej w nowy sprzęt i urządzenia.

Wraz ze wzrostem ilości i rodzaju czynionych usług wzrosła ilość kadry.

W roku 1977 w stosunku do roku 1976 liczba wzrosła o 8 osób, a w roku 1978 w stosunku do roku 1977 – o 23 osoby.

Wyróżniającymi się osobami w świebodzińskiej służbie zdrowia byli:

- lek. med. Michał Zubkow – specjalista chirurg II stopnia, długoletni stażem z-ca ordynatora oddziału chirurgicznego szpitala,
- lek. med. Halina Biernat – specjalista pediatra II stopnia, ordynator oddziału noworodkowego szpitala,
- lek. med. Christos Baltadis – specjalista pediatra II stopnia, st. asystent oddziału dziecięcego szpitala,
- lek. med. Maria Baszun – specjalista służby przemysłowej I stopnia, w dalszym ciągu pracuje bardzo aktywnie, mimo posiadania emerytury,
- lek. med. Leon Dziewiątkowski – specjalista chirurg II stopnia, ordynator oddziału chirurgicznego,
- lek. med. Aleksander Nazarewicz – specjalista ginekolog II stopnia, ordynator oddziału położniczego,
- lek. med. Józef Piotrowiak – specjalista laryngolog II stopnia, ordynator oddziału laryngologicznego,
- Maria Motak – pielęgniarka oddziałowa oddziału noworodków,
- Janina Wąsala – salowa oddziału wewnętrznego,
- Anna Wietrzyńska – salowa oddziału położniczego,
- Genowefa Bednarz – pracownik gospodarczy.

* opracowanie obejmuje okres do lipca 1979 roku

WYCINKI ZE STARYCH GAZET WŁASNE

1976

Nad Czarną Rzeką... - (*Gazeta Robotnicza z dnia 12 lutego*)

Na Osiedlu Piastów w Świebodziach mieszka już ok. 250 rodzin. Tymczasem nie ma tu ani jednej latarni, chodnika, ani połączenia autobusowego. Do najbliższych zakładów jest ponad półtora kilometra. Niektórym wypada iść do pracy nad urwistym, niebezpiecznym, brzegiem Czarnej Rzeki. Nie zadowolimy.

Notka - (*Trybuna Wałbrzyska z datą 6-12 lipca*)

Osiedle na Wilczej Górze w Świebodziach nadal nie jest uzbrojone. Kilka domów jednorodzinnych czeka na lokatorów. Wprowadzenie się ich jest niemożliwe z braku doprowadzenia wody, sieci kanalizacyjnej, prądu i gazu. Martwe osiedle denerwuje. Niby w Świebodziach nie ma mieszkań, a w istocie – są. Jak to jest i kto za ten stan rzeczy ponosi odpowiedzialność.

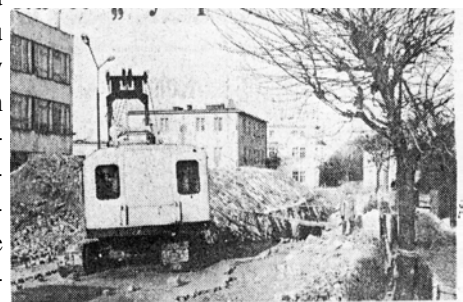
Popłynęła woda do Świebodzi. - (*Gazeta Robotnicza z dnia 16 listopada*)

Przed kilku laty odkryto nieopodal Świdnicy bogate zasoby wody. Odwiercono studnie głębinowe. Trwała także budowa rurociągu od tych ujęć do Świebodzi. Ta 48-milionowa inwestycja (wykonawcą było Wrocławskie Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich) została zakończona. W miniony piątek woda popłynęła do Świebodzi. Przesyłana nowym rurociągiem zasili sieć miejską. Będzie przeznaczona wyłącznie na cele komunalne

1977

Na te „wykopki” długo czekano. - (*Gazeta Robotnicza z dnia 18 stycznia*)

W grudniu ubiegłego roku ruszyła w Świebodziach jedna z ważniejszych inwestycji – kanalizowanie miasta. Przedsiębiorstwo

Robót Drogowo – Instalacyjnych w Świdnicy prowadzi obecnie roboty

Największy i najmniejszy pacjent oddziału noworodków. - (*Gazeta Robotnicza z dnia 2 lutego*)

Jak już donosiliśmy w świebodzińskim szpitalu przy-

szedł w styczniu na świat noworodek – olbrzym. Miał on 62 cm. wzrostu i ważył 6200 gramów. Jest to siódme dziecko pani Teresy Marchewki z Mokrzeszowa. Poród odbył się normalnie, matka i syn szybko nabierali sił.

Noworodki tej wielkości i wagi przychodzą na świat bardzo rzadko. W historii świebodzickiego szpitala był to pierwszy przypadek urodzenia się dziecka o wadze przekraczającej 6000 gramów. Szpital ma znacznie częściej doczynienia z wcześniakami, których rodzi się tu przeciętnie ponad setka rocznie. Równocześnie z synem pani Marchewki przebywał na oddziale noworodków Grzegorz Wojteczek ze Świebodzic, który urodził się pod koniec grudnia ub. roku. Ważył wówczas zaledwie 1100 gramów.

Obu małych pacjentów otoczono w szpitalu troskliwą opieką. Grześ Wojteczek przebywał oczywiście w inkubatorze. Obecnie obu już wypisano do domu. Mały Grzegorz w chwili opuszczania szpitala ważył 2100 gramów.

W filmowym kadrze. - *(Gazeta Robotnicza z dnia 28 marca)*

Mieszkańcy Świebodzic woj. wałbrzyskie z ogromnym oburzeniem patrzą na metody, jakie stosuje od dłuższego czasu Przedsiębiorstwo Robót Drogowo – Instalacyjnych w Świdnicy, które jest wykonawcą przebudowy ulicy Strzegomskiej.

Otóż usuwany z ulicy Strzegomskiej kamień drogowy tzw. kostka ładowany jest na wywrotki, które przewożą go nad rzekę Pełcznicę i... po prostu zwalają do koryta rzeki, w kilku miejscach. Nie trzeba tu chyba dodawać, że po pierwsze marnotrawi się w ten sposób cenny i poszukiwany materiał budowlany, a po drugie zaśmieca się rzekę. Najdziwniejszej w tym jest jednak to, że kamienie wrzuca się do rzeki akurat naprzeciw magazynu materiałów drogowych. Tego chyba nikt nie zrozumie!

Imię gen. Waltera dla szkoły w Świebodzicach. - *(Gazeta Robotnicza z dnia 26 marca)*

W obecności przedstawicieli wojewódzkich władz politycznych i oświatowych, gospodarzy miasta, młodzieży i rodziców nadano Szkole Podstawowej nr 5 w Świebodzicach utworzonej w 1957 roku i liczącej 530 uczniów imię legendarnego dowódcy znad Ebro i Nysy gen. Karola Świerczewskiego.

Młodzież wybrała patrona szkoły drogą plebiscytu. Od przeszło roku uczniowie przygotowywali się do wczorajszego wydarzenia, wykonując zadania związane z życiem i szlakiem bojowym gen. Waltera. Podczas uroczystości nadania szkole imienia generała K. Świerczewskiego odsłonięto tablicę pamiątkową.

Mieszkańcy Świebodzic ... - *(Gazeta Robotnicza z dnia 25 sierpnia)*

... skarżą się, iż w ich mieście nie ma sklepu z obuwiem dziecięcym. Po buciki dla swych pociech muszą jeździć do Świdnicy lub Wałbrzycha.

• - *(Gazeta Robotnicza z dnia 12 września)*

Obserwuje się w Świebodzicach spadek zainteresowania kupnem działek pod budownictwo indywidualne. W okresie lat 1973-74 działek sprzedano 57, a w latach 1975-76 tylko 20. Przyczyn spadku sprzedaży działek upatruje się w braku pełnego uzbrojenia terenu, trudności materiałowych i braku sił roboczych. Ta pierwsza przyczyna jest jednak najważniejsza.

Wycinają drzewa. - *(Gazeta Robotnicza z datą 23-24 września)*

Wycięcie dwóch lip rosnących przy Ratuszu w Świebodzicach zaniepokoiło mieszkańców miasta. Obawiają się, że pod siekierę pójdą następne drzewa. Podzielamy ten niepokój i oczekujemy wyjaśnień z Urzędu Miejskiego w Świebodzicach.

1978

Inauguracyjne sesje nowo wybranych rad - *(Gazeta Robotnicza z dnia 15 lutego)*

60 nowo wybranych radnych MRN w Świebodzicach spotkało się wczoraj, w klubie „Metalowiec” na pierwszej inauguracyjnej sesji. W obradach uczestniczył Przewodniczący WRN w Wałbrzychu, I Sekretarz KW PZPR tow. Jerzy Grochmalicki.

Radni złożyli uroczyste ślubowanie, następnie odbyły się wybory Przewodniczącego MRN, którym został I Sekretarz KM PZPR w Świebodzicach tow. Marian Balicki. Wybrano też dwóch zastępców. Utworzono 4 stałe komisje rady, zatwierdzając na sesji ich skład osobowy.

O zadaniach nowej rady i jej komisji w działalności na rzecz rozwoju miasta mówił w swoim wystąpieniu tow. M. Balicki. Naczelnik Miasta Tadeusz Rachwał zabierając z kolei głos na sesji przedstawił dokonania ostatnich lat w mieście oraz niektóre zamierzenia na przyszłość. Rozwija się i będzie się rozwijać usługi, poprawiać pracę handlu. W ubiegłym roku w Świebodzicach powstały 3 punkty tzw. małej gastronomii, w br. dojdą jeszcze dwa. W minionych dwóch latach przybyło 280 mieszkań z budownictwa uprzemysłowionego i 39 domków jednorodzinnych. Tych ostatnich plan na 5-lecie zakłada zbudowanie 160...

Mała ale ważna. - *(Gazeta Robotnicza z dnia 15 lutego)*

Dolnośląska Fabryka Lin i Sznurów Technicznych „Defalin” w Świebodzicach jest zlepkim starych szop pokrytych papą. Nie miała nigdy szczęścia do inwestycji. Mimo to jest bardzo potrzebna gospodarce narodowej. Co prawda ma już za sobą okres produkcji różnego rodzaju lin okrętowych, ale i obecnie jest w tej części kraju jedynym producentem rdzeni z włókien do lin stalowych.

Jednak główna produkcja to sznurek do pras rolniczych i snopowiązałek. Ogółem produkuje rocznie

wyroby wartości ok. 380 mln złotych.

• - (Słowo Polskie z dnia 28 marca)

Wieża ratusza w Świebodzicach przechodzi kurację odmładzającą. (na zdjęciu wieża zabudowana drewnianym rusztowaniem)

Świebodzice otrzymały piękne kąpielisko. - (Gazeta Robotnicza z dnia 13 czerwca)

Długo czekały Świebodzice na miejskie kąpielisko pod otwartym niebem. I oto spełniły się marzenia młodych i starych. Wczoraj o godzinie 15 w obecności przedstawicieli władz wojewódzkich i licznie zgromadzonych mieszkańców miasta oddany został do użytku obiekt, którego pozazdrościć mogą miasta większe od Świebodzic.

Budowa kąpieliska trwała 5 lat. Było wiele trudności z jej realizacją. Koszt budowy obiektu zamknął się w granicach blisko 26 milionów złotych. Dużą część tej kwoty bo 14.900 tys. zł. to wkład społeczny zakładów robotniczych, przedsiębiorstw, szkół i mieszkańców miasta. Pozostała suma pokryta została z centralnego funduszu turystyki i wypoczynku oraz z budżetu Urzędu Wojewódzkiego. Obiekt jest piękny. W jego skład wchodzi niecka główna o wymiarach olimpijskich 50 x 21 m, niecka w kształcie nerki dla osób nie umiejących pływać, dwa brodziki dla dzieci starszych i młodszych. Zbudowano też własną stację uzdatniania wody, której wymiana w ilości trzy i pół tysiąca metrów sześciennych odbywa się w przeciągu czterech godzin. Jest także plac zabaw dla dzieci, tarasy do opalania i parking dla samochodów. Zbudowano także duży pawilon mieszczący szatnię, przebieralnię, pomieszczenie dla ratowników i lekarza oraz biura Świebodzickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Automatyczne połączenie Świebodzic z Wałbrzychem - (Słowo Polskie z dnia 6 lipca)

Abonenci telefoniczni Świebodzic otrzymali automatyczne połączenie z Wałbrzychem przez wykręcenie numeru 741. Prace montażowe wykonała brygada racjonalizatorska WUT Wałbrzych.

Relaks z wędką w Świebodzicach. - (Trybuna Wałbrzyska z datą 12-18 września)

Na przełomie lat 1975/76 powstało w Świebodzicach Miejskie Koło Polskiego Związku Wędkarskiego. Liczyło ono wówczas 380 wędkarzy. Dziś liczy już 634 członków, w tym 68 młodzieży, 53 rencistów, 13 kobiet. Dobrze pracuje m.in. sekcja gruntowa, rzutowa, straż ochrony wód i przyrody oraz sekcja młodzieżowa.

Jednak siłą koła świebodzickiego są bardzo dobrze

pracujące sekcje zakładowe. Wybitne osiągnięcia mają m.in. sekcje przy „Predom-Termet” oraz „Mera-Refie”.

Oplakane skutki zabawy niewypałem. Operacja na otwartym sercu w świebodzickim szpitalu - (Słowo Polskie z dnia 4 grudnia)

Oplakane skutki miała lekkomyślna ciekawość siedemnastoletniego Mariana K. mieszkańca jednej z wiosek pod Świebodzicami. 16 października, zbierając grzyby w lesie w pobliżu domu, znalazł on i zabrał do koszyka cylindryczny przedmiot zamknięty z jednej strony metalową nakrętką. Po powrocie do domu zaczął go rozbierać, czemu przyglądała się szóstka rodzeństwa.

Mocno już pordzewiały przedmiot okazał się niewypałem, najpewniej granatem, który przeleżał w lesie od czasu wojny. W trakcie majsterkowania nastąpił wybuch, który poranił Mariana i jego młodszą siostrę Krystynę. Oboje przewieziono do szpitala rejonowego w Świebodzicach, gdzie chłopcu częściowo amputowano trzy palce u ręki. Stan dziewczynki był znacznie groźniejszy. Odłamek granatu przebił pierś powodując ranę postrzałową, lewej komory serca na wysokości 2,5 centymetra nad koniuszkiem.

Walka o życie dwunastoletniej Krystyny K. trwała trzy godziny. Operację na otwartym sercu przeprowadził chirurg Edward Szwarebach z anestezjologiem Józefem Zygmuntem i średnim personelem medycznym rejonowego szpitala. Trudny zabieg zakończył się powodzeniem. Dziewczynka powraca obecnie do zdrowia, otoczona w szpitalu troskliwą opieką. Zapis EKG wykazuje powrót pracy serca do normy...

Stare widokówki

Wnętrze sali sypialnej w szkole gospodarczej dla dziewcząt w pałacu „Hugoschloss” - lipiec 1923

„Świebodzice - Dzieje Miasta” - Adam Rubnikowicz

Korekta: Robert Sysa. Stale współpracują: Bolesław Kwiatkowski, Edward Hałdaś, Daniel Wojtucki, Wojciech Orzel, Róża Stolarczyk, Maria Palichleb, Marek Mikołajczak.

Podziękowania dla wszystkich, którzy udostępnili swoje zbiory.

Kontakt e-mail: adamr@pnet.pl Tel. (kom) 0-602-380-483 **Przedruk możliwy po podaniu źródła**